

تدوین آیین نامه به درد کارگران نمی خورد

محمد جندقی

با وجود تدوین آیین نامه «ساماندهی امنیت شغلی مشاغل غیرمستمر»، ۲۹ سال پس از تصویب قانون کار و ارسال آن در تیر ماه سال گذشته به هیأت وزیران، همچنان خبری از تصویب آن نیست. در زمان تصویب قانون کار در سال ۱۳۶۹، در ماده (۷) این قانون که به قرارداد کار و شرایط انعقاد آن اشاره دارد، به صراحت تأکید شده تا در راستای امنیت شغلی نیروی کار، «حداکثر مدت موقت برای کارهایی که طبیعت آنها جنبه غیرمستمر دارد توسط وزارت کار تهیه و به تصویب هیأت وزیران برسد». به رغم تأکید قانون کار بر تعیین تکلیف مدت انعقاد قرارداد موقت در مشاغل غیرمستمر و تعیین سقف زمانی برای انعقاد قرارداد موقت با نیروی کار این مشاغل، اما این آیین نامه در طول سال های گذشته به فراموشی سپرده شد تا اینکه در تیر ماه سال گذشته پس از گذشت ۲۹ سال از تصویب قانون کار، سرانجام آیین نامه اجرایی تبصره یک ماده ۷ که براساس آن دولت باید سقف زمانی انعقاد «قرارداد موقت» با کارگران شاغل در مشاغل مستمر را تعیین می کرد، توسط وزارت تعاون، کار

و رفاه اجتماعی، با مشارکت نمایندگان کارگری و کارفرمایی شورای عالی کار تدوین و از سوی علی ربیعی، وزیر وقت کار به معاون اول رئیس جمهور ارائه شد تا در دستور کار هیأت وزیران قرار گیرد. مشاغل غیرمستمر کارگاههایی را که برای انجام مأموریتی خاص ایجاد شده اند و مقرر شده این مأموریت در تاریخ معینی به اتمام برسد، شامل می شوند. به این ترتیب پروژه های سدسازی، راه سازی، ساخت کارخانه و نظایر آنها، از جمله مشاغل غیرمستمر هستند که به رغم تکلیف قانونی در حال حاضر هیچ سقف زمانی برای انعقاد قرارداد موقت با کارگران این نوع مشاغل وجود ندارد. اما با وجود اینکه در تیر ماه سال گذشته آیین نامه تعیین حداکثر مدت موقت برای مشاغل غیرمستمر از سوی وزیر وقت کار به معاون اول رئیس جمهوری ارسال و در آن تأکید شد تا با «قید فوریت» در دستور کار هیأت وزیران قرار گیرد، پس از گذشت حدود ۱۰ ماه همچنان خبری از این آیین نامه نیست. در صورتی که اگر این آیین نامه تصویب می شد، حداکثر مدت انعقاد قرارداد موقت با کارگران شاغل در مشاغل غیرمستمر ۳ ساله بود و «انعقاد قرارداد موقت» بیش از ۳ سال برای این قبیل کارها با هر تعداد کارگر ممنوع

می شد. به عبارتی کارفرمایان این نوع مشاغل مکلف بودند، پس از ۳ سال اشتغال کارگر در کارگاه تا پایان کار با وی قرارداد دائم منعقد کنند. در حالی که قانون کار در بیست و نهمین سال تصویب خود قرار دارد، اما همچنان آیین نامه تبصره یک ماده ۷ قانون عملاً بلا تکلیف مانده است تا نبود امنیت شغلی در مشاغل غیرمستمر همچون مشاغل مستمر گریبان گیر نیروی کار باشد. علاوه بر این در تبصره ۲ ماده ۷ قانون کار نیز در تعریف قرارداد شاغلان مشاغل مستمر آمده است: «در کارهایی که طبیعت آنها جنبه مستمر دارد، در صورتی که مدتی در قرارداد ذکر نشود، قرارداد دائمی تلقی می شود». این تبصره نیز به زعم کارگران به افزایش قرارداد های موقت با نیروی کار دامن زده است. نمایندگان کارگری معتقدند، به تعبیر کارفرمایان به دلیل اینکه در بخشی از این تبصره آمده «در قرارداد دائمی تلقی می شود» پس آیین نامه تصویب می شد، حداکثر مدت انعقاد قرارداد موقت با کارگران شاغل در مشاغل غیرمستمر ۳ ساله بود و «انعقاد قرارداد موقت» بیش از ۳ سال برای این قبیل کارها با هر تعداد کارگر ممنوع

بر اساس آمارهای ارائه شده از سوی نمایندگان و فعالان کارگری در تشکل های رسمی در حال حاضر حدود ۹۵ درصد از کارگران با قرار دادهای موقت مشغول به کار هستند که این موضوع را تهدیدی برای نیروی کار و افزایش بهره وری می دانند

کارگری در تشکل های رسمی در حال حاضر حدود ۹۵ درصد از کارگران با قرار دادهای موقت مشغول به کار هستند و این موضوع را تهدیدی برای نیروی کار و افزایش بهره وری می دانند. هر چند هیأت وزیران باید هر چه سریع تر آیین نامه ارسال از سوی وزارت کار در خصوص ساماندهی قراردادهای کارگران مشاغل غیرمستمر را تعیین تکلیف کند، وزارت کار نیز باید با مشارکت نمایندگان کارگری و کارفرمایان در خصوص ساماندهی امنیت شغلی کارگران مشاغل مستمر که تهدیدی برای ریزش نیروی کار است، تمهیدات و تصمیمات لازم را اتخاذ کند.

ضرورت مقابله با قرار دادهای موقت و غیرقانونی کارگران

در همین زمینه نایب رئیس کانون عالی انجمن های صنفی کارگران تصویب آیین نامه تبصره یک ماده ۷ قانون کار در دولت را خواستار شد و از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی خواست تا با قرار دادهای موقت و غیرقانونی کارگران مقابله کند. ناصر چمنی در گفت و گو با ایسنا اظهار کرد: سال گذشته پیش نویس آیین نامه تعیین مشاغل مستمر از غیرمستمر بعد از ۲۹ سال از تصویب قانون کار با حضور شرکای اجتماعی تهیه و از بلا تکلیفی خارج شد و وزیر وقت کار، آیین نامه اجرایی تعیین حداکثر مدت موقت برای کارهایی که ماهیت آنها جنبه غیرمستمر دارد برای ساماندهی شغلی کارگران مشاغل غیرمستمر، به معاون اول رئیس جمهوری ارسال کرد تا پس از تصویب در هیأت وزیران، برای اجرا ابلاغ شود. وی ادامه داد: تدوین این آیین نامه بر اساس تبصره یک ماده ۷ قانون کار صورت گرفت که به موجب آن وزارت کار متعهد شده بود این آیین نامه را تنظیم کند تا قرار دادهای کارگران مشاغل دائم و غیردائم تعیین تکلیف شود و اجرایی شدن این آیین نامه برای نیروی کار اهمیت بسیاری دارد. این مقام مسئول کارگری افزود: به موجب ماده ۲ آیین نامه مذکور، حداکثر مدت موقت برای کارهایی که ماهیت آنها جنبه غیرمستمر دارد، سه سال پیش بینی شده است و انعقاد قرارداد موقت بیش از سه سال برای این قبیل کارها با هر تعداد کارگر ممنوع است. چمنی خاطر نشان کرد: طبیعتاً انتظار داشتیم وقتی این آیین نامه به دولت رفته هر چه سریع تر تصویب شود ولی با توجه به وقفهای که به وجود آمده امیدواریم در سال جدید این امر محقق شود. نایب رئیس کانون عالی انجمن های صنفی کارگران تقویت تشکل های کارگری را خواستار شد و گفت: روابط کار، تنظیم کننده کار بین کارگر و کارفرماست و معاونت روابط کار می خواهیم که در جهت تقویت تشکل های کارگری و تعامل و ارتباط بیشتر با تشکل ها گام بردارد. وی ادامه داد: متأسفانه در بسیاری از استان ها فاقد تشکل کارگری هستیم

هستند کارگرانی که با وجود ۲۰ سال سابقه کار به دلیل داشتن قرارداد کوتاه مدت شش ماهه و یک ساله به راحتی اخراج و پس از اتمام قرارداد کار ناچار به تسویه می شوند اما وزارت کار باید با قراردادهای کوتاه مدت و غیرقانونی مقابله کند و اجازه اخراج کارگران را ندهد

و کارگرانی هم که درخواست می دهند با نامه اخراج کارفرما مواجه می شوند تا نتوانند مطالبات خود را پیگیری کنند در حالی که معاونت روابط کار می تواند به این مساله ورود کند. چمنی تأکید کرد: هستند کارگرانی که با وجود ۲۰ سال سابقه کار به دلیل داشتن قرارداد کوتاه مدت شش ماهه و یک ساله به راحتی اخراج و پس از اتمام قرارداد کار ناچار به تسویه می شوند، اما وزارت کار باید با قرار دادهای کوتاه مدت و غیرقانونی مقابله کند و اجازه اخراج کارگران راندهد. نایب رئیس کانون عالی انجمن های صنفی کارگران با اشاره به پرداخت مقرری بیمه بیکاری اظهار کرد: بسیاری از کارگران از دریافت مقرری بیمه بیکاری محرومند و کارفرمایان یا بیمه کارگر را به طور کامل رد نمی کنند یا قبل از پایان قرارداد کارگر را اخراج می کنند تا نتوانند از بیمه بیکاری استفاده کنند. این مساله به ابزار دست کارفرمایان متخلف تبدیل شده که از نیروی کار سوءاستفاده می کنند و وزارت کار باید با این دسته کارفرمایان برخورد قاطع داشته باشد و افراد بیشتری را تحت پوشش مقرری بیمه بیکاری قرار دهد. وی در پایان با اشاره به افزایش ۶۵ درصدی حداقل مزد کارگران در سال ۹۸ ابراز امیدواری کرد: در سال جدید وضعیت کارخانه ها به گونه ای باشد که کارفرمایان مشکلاتشان را با دستمزد گره نزنند و با ریزش و تعدیل نیروهای کار به دلیل افزایش دستمزد مواجه نباشیم. هر چند برای واقعی شدن دستمزد کارگران باید هزینه بپردازیم.

اخبار کارگری

تجمع کارگران خانه سازی ایرداک مقابل فرمانداری تبریز
شماره ۱ از کارگران شرکت «خانه سازی ایرداک» دیروز در اعتراض به وضعیت شغلی و پرداخت نشدن مطالبات مزدی خود، مقابل ساختمان فرمانداری تبریز تجمع کردند. به گزارش ایسنا، بهروز مهدوی، فرماندار تبریز با تأیید این اجتماع صنفی گفت: علت اصلی تجمع کارگران ایرداک برای معوقات مزدی نبود بلکه آنها برای حفظ امنیت شغلی خود با توجه به واگذاری این واحد به بخش خصوصی تجمع کرده اند. به گفته وی، شرکت ایرداک متعلق به بخش خصوصی است و مالک شخصی دارد و مالک تصمیم به تعدیل نیرو گرفته است و کارگران نیز به همین دلیل تجمع کرده بودند. وی ادامه داد: طبق گفته های کارگران، مالک کارخانه مدعی است که فقط این کارخانه را خریده و هیچ مسئولیتی در قبال کارگران ندارد و به همین دلیل می خواهد نیروهای شرکت را تعدیل و بیکار کند.

فرماندار تبریز با اشاره به صحبت های انجام شده با کارگران و مسئولین اداره کل کار استان، اظهار داشت: موضوع را به اداره کار ارجاع دادیم تا از طریق آنها پیگیری لازم صورت گیرد و به این ۷۰ کارگر این شرکت نیز قول مساعدت های لازم را دادیم. وی با اشاره به تجمعات سایر کارگران کارخانجات صنعتی استان و اینکه باید روند قضایی این شکایات طی شود، تأکید کرد: ما همواره حامی و پشتیبان کارگران هستیم و در قضیه تجمع کارگران بلبرینگ سازی نیز این موضوع را مطرح کردیم که کارگران ابتدا بهتر است از طریق مراجع قضایی مطالبات خود را پیگیری کنند و هیچ گونه نگرانی نیز نباید داشته باشند.

کارشناس حوزه کار: حفظ بنگاه های اقتصادی ضامن حیات بازار کار است

یک کارشناس حوزه کار بر لزوم حفظ بنگاه های موجود تأکید کرد و گفت: برای آن که حیات بازار کار متوقف نشود باید بنگاه هایی که دچار کاهش ظرفیت شده اند را حفظ کنیم. حمید حاج اسماعیلی در گفت و گو با ایسنا اظهار کرد: تا زمانی که دولت منابع لازم برای توسعه بازار کار را در اختیار نداشته باشد حمایت از بنگاه ها صورت نمی گیرد و نمی توانیم تسهیلات و حمایت های پراکنده ای را از واحدهای تولیدی داشته باشیم. وی ادامه داد: معتقدم امسال بیش از اینکه به کسب و کارهای جدید نیاز داشته باشیم ابتدا به مدیریت هزینه و حفظ شرایط موجود در وزارت کار نیاز داریم و در بخش هایی مثل تأمین اجتماعی یا وزارت کار لازم است که مدیریت منابع به درستی صورت گیرد تا هر دو رفیق منابع را شاهد نباشیم. این کارشناس حوزه کار، یکی از اولویت های وزارت کار در سال جاری را از صد فعالیت های موجود در بازار کار عنوان کرد و گفت: وزارت کار باید با حمایت هایی که بخشی از آن به شکل مشاوره های فنی و تخصصی و معافیت های مالیاتی و بیمه ای و بخشی دیگر به شکل اختصاص یارانه در قالب تسهیلات از آن قیمت برای تأمین سرمایه در گردش بنگاه ها است، از واحدهای تولیدی حمایت کند. وی افزود: برای ایجاد رونق و تحرک در بازار کار نیازمند تزریق منابع هستیم و نبود منابع یکی از مشکلات بودجه سال ۹۸ کشور است.

حاج اسماعیلی در عین حال با تأکید بر حفظ بنگاه های موجود گفت: در شرایط فعلی باید بنگاه هایی که دچار کاهش ظرفیت شده اند را حفظ کنیم تا بازار از پویایی و حیات نیفتد. اگر حیات بازار متوقف شود پیامدهای زیانباری به دنبال خواهد داشت. به گفته این کارشناس حوزه کار، بازار کار کشور در چند سال گذشته به ویژه سال ۹۷ با چالش های بسیاری مواجه شد و در کنار آن بخش اعظمی از بنگاه ها تحت تأثیر شرایط اقتصادی به سمت رکود رفتند و کارگاه های کوچک آسیب دیدند که این امر نیازمند اتخاذ برنامه های دقیق و منسجم برای کاهش بیکاری و رونق اشتغال بود. حاج اسماعیلی تصریح کرد: تعدیل نیرو در بنگاه های کوچک ممکن است در کوتاه مدت اثر نگذارد ولی در بلندمدت آثار منفی خود را در کاهش بهره وری، افزایش بیکاری و عدم تعادل بازار کار به جامی گذارد.

حمایت از تولید تأکید کرد و ادامه داد: رابطه بین پول موجود و تولید واقعی بسیار حائز اهمیت است. بر این اساس زمانی که حجم پول در اقتصاد از میزان فعالیت های مولد بیشتر باشد باید سعی کرد که نقدینگی اضافه را به سمت فعالیت های اقتصادی مولد هدایت کرد. در این فرایند نکته مهم جلوگیری از نفوذ واسطه گران و رواج فعالیت های سوداگرانه در اقتصاد است.

بر اثر حادثه کار روی داغ

کشته و زخمی شدن سه کارگر فولاد یزد

صبح روز شنبه (۱۷ فروردین ماه) سه کارگر یزدی در شرکت فولاد یزد بر اثر برق گرفتگی در کانال برق کشته و زخمی شدند. به گزارش ایسنا و براساس گزارش کارگران کارخانه فولاد یزد، دو کارگر این واحد صنعتی برای رفع مشکل برق به عمق کانال تاسیسات برقی رفته بودند که با مشکل مواجه می شوند. در پی این اتفاق، یکی دیگر از کارگران

نقدینگی را بدون سوداگری به تولید بیاورید

شکل گرفتن و رونق یک فعالیت تولیدی قبل از هر چیز نیازمند سرمایه گذاری در حوزه های مولد است که به گفته یک اقتصاددان، بدین منظور باید نقدینگی اضافه را به سمت فعالیت های مولد هدایت کرد که نکته مهم این فرایند جلوگیری از نفوذ واسطه گران و رواج فعالیت های سوداگرانه در اقتصاد است. در چنین شرایطی سرمایه گذاری در طول زمان می تواند باعث انتقال تکنولوژی و انرژی شود. به گزارش ایسنا، رونق تولید در میان اصطلاحات تخصصی علم اقتصاد بیش از هر چیز به رشد اقتصادی نزدیک است. افزایش شاخص رشد اقتصادی نشانه ای از افزایش فعالیت های

تولیدی در یک کشور است که در نهایت می تواند به افزایش ثروت ملی، ایجاد اشتغال و افزایش سطح رفاه اجتماعی بیانجامد. برای شکل گرفتن یک فعالیت تولیدی پیش از هر چیز به سرمایه های نیاز است تا بتوان از آن طریق عوامل مختلف تولید مانند نیروی انسانی و تکنولوژی را گرد هم آورد. در این میان دولت می تواند با ایجاد محیطی امن برای انجام سرمایه گذاری های مولد اقدام کند که در این بین ابزارهای مالیاتی و بانکی دواهرم اصلی دولت برای حمایت از تولید هستند. در این زمینه کمیل طیبی، عضو هیأت علمی دانشگاه اصفهان با اشاره به ضرورت حمایت از تولید در شرایط فعلی اقتصاد اظهار کرد: اساس

برگزاری اجلاس سالانه WFTU

جلسه سالانه هیأت رئیسه فدراسیون جهانی اتحادیه های کارگری (WFTU) در آتن یونان برگزار شد. به گزارش ایسنا، علیرضا محجوب، نایب رئیس فدراسیون جهانی اتحادیه های کارگری در این اجلاس سالانه به عنوان نماینده ایران شرکت داشت. در این جلسه محجوب با اشاره به مسائل حقوق بنیادین کار، کار شایسته و مقاله نامه های بنیادین سازمان بین المللی کار، از روند خصوصی سازی ها در جهان و به ویژه ایران انتقاد کرد و عدم پرداخت دستمزدها در برخی کارخانه ها را از آثار نامطلوب خصوصی سازی دانست. دبیر کل خانه کارگر ایران، دسیسه های استکبار جهانی به رهبری آمریکا در حمایت از تروریسم در سوریه، یمن، عراق و لبنان از آسیا تا اروپا و آمریکای لاتین را محکوم کرد. محجوب همچنین به توطئه های آمریکا در ونزوئلا با هدف دستیابی به منابع نفت و گاز در این منطقه اشاره کرد.